[Voyage de Linschoot dans l'Inde en 1595] : [estampe]

Voyage de Linschoten dans l'Inde 1595.

Aldus verthoont hem t'Eylant van
Asçençion alsmen van Santa Helena
daer Noortwest op aen comt seylen
DOCTISSIMO DNO BERNALDO PALLVDANO ENCHV:
SANÆ REIPVB. MEDICO PERITISSIMO, DNO ET AMI:
CO SVO SINGVLARI IOANES HVGONIS A LINSCHOTEN D.D.
Vera effigies et delineatio
Insulæ, Ascenscio nuncupatæ,
sitæ in altitudine 8 graduum,
ad austrum lineæ
æquinoctialis.
Waerachtighe affbeeldinghe
en verthooninghe vant Eylant
Asçençion ofte Hemelvaert ge:
legen op 8. graeden aen zuyt zy:
de vande linea Equinoctial.
Den eersten hoeck
die wy om liepen.
Aldus verthoont hem tselffde Eylant alsmender een
roerschoet van aff by heen loopt van dit merck aff
naert toe.
Den eersten hoeck
alsmense om is.
Witte sant strant.
Aldus is het Eylant van d'ander zyde alsmender
tot op een roerschoet langs by heen loopt.
Nullius mihi terra ferax atque indiga potus
Piscatu dives littus et aucupio:
Tota rubore satur medijs atollor in Vndis,
Qua videt austrinum torrida zona polum.
Plooger:
Baptista à Doetechum sculp.

Densas syluæ ebanos aurum mihi viscera terræ
Ambara fert pretio littus odore pari
Auferri hæc tolerabile nū quoq; pubem
Aueheret pelago dira cupido meam
Hoogerb
Terra firme
Insulæ et arcis Mocambique descriptio ad fines Melinde sitæ ebano puriss. auro et ambare odorato affluentis hinc magnus seruorum numerus in Indiam abducitur, H.inschoten inuent
Beschryuinge des Eylants en slot Mocambique geleegen op de grensen Melinde seer Ryck van Ebanhout, fijn gout en Ambargrys, waer aff veel slauen naer Jndyen wech gevoert werden door Jan Huijgen van Linschoten
Sant Ant
A Fortareza Velha
A
S.to Doms
Adro Kerckhoff
S. Gabriel
Fortaresa
N. S. da baluarte
Cabaceira
Terra firme
S.t Jorgie
S.t Tiaguo
6 en 7
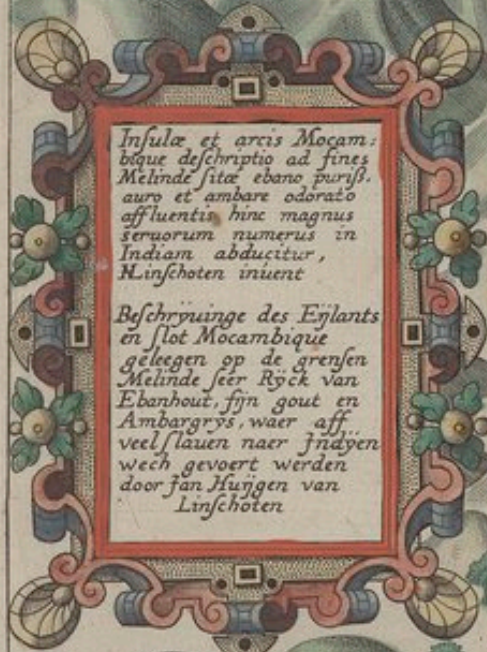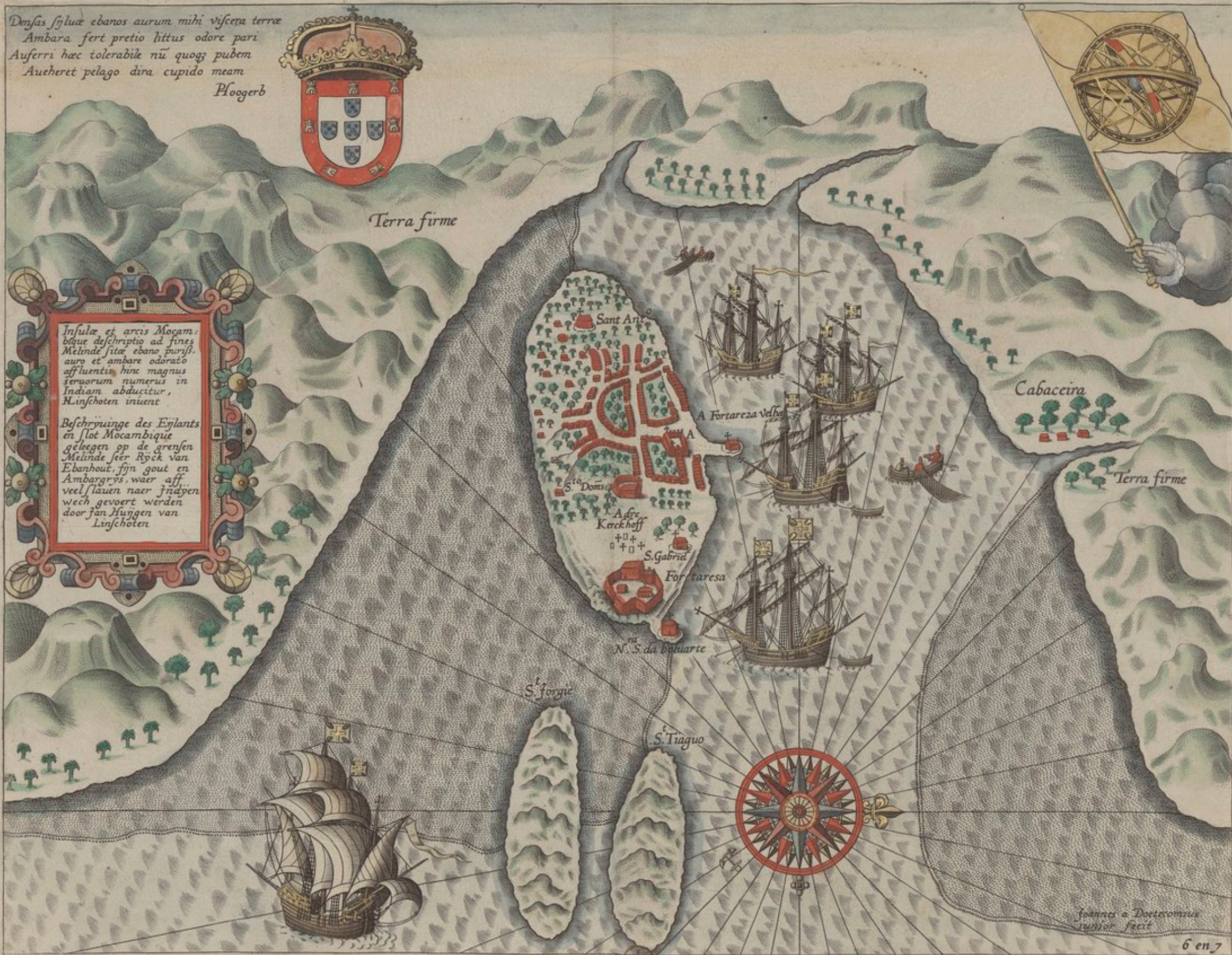
Naves e China et Iava velis ex arundine contextis et anchoris ligneis.

Schepen van China en Iava met rietten seylen en houten anckers

Naves celoces seu biremes, quibus Bello et transportandis mercibus utuntur Lusitani, et eorum hostes Malabares.

Fusten welcke die Portugeesen en haer vianden die Malabaren gebruycken ter oorloch, en om coopmanschap te voeren—

46 en 47

Scaphę piscatorię Goensium et Cochinensium, alterę ex solido trunco excavatę, alterę, e pluribus funibus coagmentatę, priores Almadias, alteras Tones et Paleguas vocant, implent et hashydrijs aquę recentis, quam ad naves deferentes divendant, quarum magnus illic numerus.

Schuÿten diemen te Goa, ē Cochÿn, gebruÿckt om te visschen, d'eene wt een hout wtgeholt, d'ander wt veel struÿcken, met coorden tsamen gebonden, d'eerste worden Almadias, d'andere Tones, en Paleguas, genaemt, die daer in groot getal zÿn, welcken verladen met cruÿcken vol soet waters daer in gestort, om aende schepen te vercoopen.

58 en 59

Gestus et habitus tam civium que militum Lusitanorum in oriente agentium, cum publicum prodeunt.

Contenancijen ēn habyten der Portugeesers so burgers als Soldaten in oost Indien als se op die straten comen.

Hoc habitu, qui e Lusitanis Nobilitate aut dignitate clariores in India fere conspiciuntur per plateas obequitant.

Op dese maniere ryden gemeenlick over straeten die Portugeesche Edellieden Regierders en Raetsheeren.

Legati Regis Ballagatte in
urbe Goa comitatus.

Die staet des Ambassateurs van den
Coninck van Ballagatte binnen Goa

Lectuli quibus Uxores et Filię Lusitanorum contecte gestantur

Coetskens daer de Portugeesche Vrouwen en Dochters bedeckt in gedraegen worden.

Ratio qua coelo pluvio et alias Luſitanę geſtantur
comutantibus ante retro et utriumq; famulis

Maniere vandie Portugeeſche vrouwen ē dochters te draegen
alst regent ē oock op ander tyden met haer ſlaven
en dienaers voor achter en beſyden

48 en 49

Lusitana, templa noctu invisura, comitata marito, et servis.

Een Portugeesche vrouwe-verselschapt met hare man en slaven des snachts die kercken besoeckende.

48 en 49
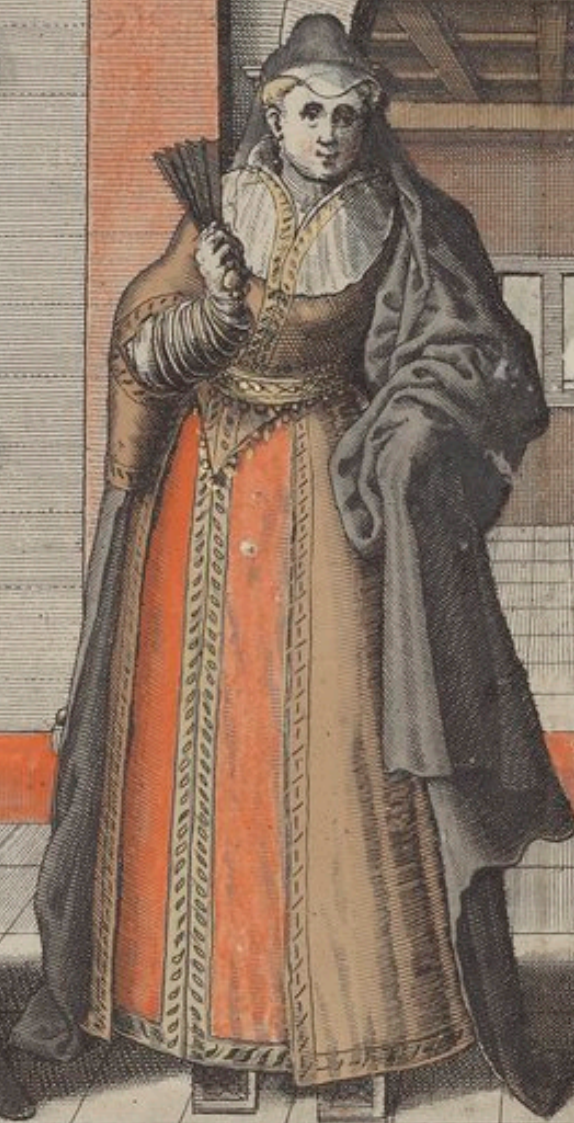
Virginis Lusitanę in India, gestus et amictus. Cleedinge en dracht van een Portugeesche Dochter ofte Maecht in Indien.	Matronarum et conjugatarum foras prode: untium vestitus et ornatus. Der Portugeesen gehoude Vrouwen, habyt en cyraet.	Viduarum Lusit. amictus quem iterum nuptę deponunt resumpto nuptarũ habitu. Cleedinge en dracht der Portugeescher We: duwen welcke weder houwende afleggẽ, weder aen nemende der gehouder dracht	Vestitus et comptus Mulierum cujus cunque ordinis et ætatis intra ædes. Der Vrouwen cleedinge en hulsel binnen shuys van wat staet en ouder: dom die zyn. 48 en 49

Provinciȩ Pegu incola, auri adamantum et rubinorum ferax, undelacca sigillatoria advehitur.

Een wt Pegu, waer veel gout diamanten ē robynen gevonden ē het zegellack gemaeckt woort

Incola ex Insulis Moluco, ubi Caryophylla magnâ copiâ crescunt, quorum vestes e stramine sunt factæ.

Een inwoonder wt die Eylanden van Moluco, daer die Garyophyl. nagelen overvloedich groyen. welcks cleederen van stroy zyn.

Penequais familiæ, a Divo Thoma execratȩ, intotam (ut Indi referunt) pro-geniem

Van penekays geslachten van S. Thomas als die Indianen seggen gantselicken vervloeckt.

64 en 65

Ecce tibi ramum nigra quem nox suavibus ornat
Exuit ornatum floribus alma dies
Ut decus hoc una vigeatque et defluat hora
Continuas obeunt illa diesque vices

Traxit et hinc nomen tristi quod squalido trunco
Auricomum rutilo cum nitet orbe jubar
Haud secus et nostro quę sensu splendida fumos
Esse, fidem veri lux rediuiua facit.

Plooger.

Arbor soli Indię nota, cui per totum annum occidente sole flores, gignuntur multi, et odoratu suaves, oriente defluunt, unde tristis illi nomen.

Een boom welcke in Indien alleen bekent is, int ondergaen vande Son voort-brengende veel welrieckende bloemen, welcke alle int opgaen vande selve weder af vallen, ẽn dat het gantsche Iaer door.

86 en 87

Malachę incolę sermone et moribus quam reliqui Indi cultioribus et magis comes.

Inwoonders van Mallacka welcke alle andere Indianen in taele courtosije ēn amoreusheÿt te boven gaen.

Insulanus e Iava gens durę cervicis.

Een eÿlander wt Iava welcks volck is hart: neckich ēn opstinaet.

24 en 25

Arundo Indica femoris penè habiti crassitudine. Indiaens riet wasschende inde dickte van een mans dije ofte been.	Indicus en truncus brachijs sepandit opacis Grata etiam ut justis umbra sit agminibus Ut nova protrudens in apertas exerat auras Grandia germinibus sustinet ipsa suis. Plooger.	Arbor admiranda quę e ramis novos in terram truncos dimittens tam lata tandem occupat spatia, ut justum exercitum umbra possit contegere, Ficum Indicam vocant. Een wonderbaerlicken boom welcke wt haere rancken weder neerwaerts wortelen beslaet ten laetsten soo veel plaets datter een volslegen leeger mach onder berusten.	Duriones fructus jucunda saporis suavitate prę alijs omnibus habiti eximij, nascuntur tantum in Mallacca. Die vruchten diemen Durioens noemt boven alle ander van smaeck en lieffelickheyt gepreesen, wassen alleen in Mallacca.

Æthiopum e Moçambyque et conterminis regionibus icon quarum alij Christiani alij Gentiles verum major pars Mauritij Caffres vocant.

Moerianen wt Moçambycke en die omliggende contreyen diemen Caffres noemt sommighe zijn Christenen sommighe Heydenen en t'meestendeel Machometisten.

60 en 61

Habitus et facies Mercatorum Goensium Indorum,
qui mutandis mercibus valde industrij

Habijt en gedaente der Indiaensche Coopluyden
welcke in hare handel seer cloeck zijn

Banjanes e Cambaja populus æstimandis gemmis,
scribendo, supputandoque valdé exercitatus.

Banjanen van Cambajen int kennen van gesteenten
schrÿven en rekenen zeer geoeffent.

Bramenes Idolorum in India Sacerdotes.

Bramenes der Indiaenscher affgoden Papen
ofte Priesters.

58 en 59

Nuptiarum ritus, et epulę in Provincia
Ballagatę supra Goam.

Maniere van bruyloft int Lant van
Ballagate achter Goa gelegen.

Agricola Indus Canaryn dictus

Een Indiaens lant ofte bouwman genaemt Canaryn.

Indorum liberi pro eorum consuetudine, pudendis tantum rariori tela contectis.

Indiaensche kinderen als slants manier is alleen die schamelheyt met een dun linnen doecksken bedeckt hebbende.

Miles Indus quem lascarin nominant

Een Indiaens soldaet lascarin geheeten.

Inda meretrix, saltando et canendo victum queritans.

Een Indiaensche lichte vrouwe met dansen en singen haer cost winnende.

Naute Arabes quibus naves suas regendas Lusitani committunt
in quibus cum uxoribus ut plurimum habitant.

Arabischer scheepluyden, welcke die Portugeesen, haer schepen vertrouwen
te regeren, in welcken sij oock met haer wyven meest woonen.

Habitus Abissinorum quibus loco S. Baptismatis
frons nutiritur.

Habyten der Abissynen wt paep tan slant welcke in placts van
doop gebruycken brantmercken int gensicht.

61 en 62

Inquilini e Cananor Mahometani infectiss.
Lusitanorum hostes
Die Machometisten van Cananor en doot
vianden vande Portugeesen

Incolę Malabarę maritimi inter Goam et Cochina
apud quos piper nascitur
Inwoonders van Malabar tusschen Goa en Cochyn
aende Zeecant daer die peeper wast

64 en 65

Cochini Rex elephante vectus, cum procerum comitatu, quos Nairos vocant.

Die Coninck van Cochin op een elephant geseeten verselschapt met syn edelen diemen Nairos noemt.

Bramenes cum mortuus est, secundum eorum legem crematur. uxor autem ejus, præ amore, sese vivam in ignem cum illo conjicit.

De Bramene doot wesende wort nae haer wet verbrant, ē̄n zyn vrouwe wt liefde haers mans, verbrant haer levendich met hem.

58 en 59